

Universitat Autònoma
de Barcelona

La inclusió és cosa de tothom: 10 idees pel professorat

Versió maig 2023

La inclusió és cosa de tothom: 10 idees pel professorat

Índex

1. COMPRENC QUÈ ÉS LA INCLUSIÓ I LA TINC EN COMPTE EN LA MEVA DOCÈNCIA?	4
2. TINC EN COMPTE EL DISSENY UNIVERSAL PER L'APRENTATGE EN LA MEVA ASSIGNATURA?	5
3. REVISO I VALORO LA PRESÈNCIA DE LA INCLUSIÓ EN ELS CONTINGUTS A DESENVOLUPAR EN LA MEVA ASSIGNATURA?	6
4. PROPOSO ACTIVITATS I METODOLOGIES QUE IMPLIQUIN DIFERENTS NIVELLS DE COMPLEXITAT?	7
5. FACILITO QUE L'ALUMNAT SIGUI PROTAGONISTA DEL SEU APRENTATGE?	8
6. DISSENYO ACTIVITATS D'AVALUACIÓ DIVERSES (INDIVIDUALS, GRUPALS, TANCADES, OBERTES, ETC.)?	9
7. PERMETO QUE DURANT EL DESENVOLUPAMENT DE LES SESSIONS L'ALUMNAT VIVENCIÏ ELS CONTINGUTS?	10
8. PREGUNTO A L'ALUMNAT SI POT ACCEDIR ALS MATERIALS I SEGUIR EL DESENVOLUPAMENT DE LES SESSIONS?	11
9. FACILITO QUE TOT L'ALUMNAT PUGUI PARTICIPAR I OPINAR A L'AULA?	12
10. FAIG ACOMPANYAMENT DE L'ALUMNAT AMB RETROALIMENTACIÓ CONTINUADA I PROCURO GENERAR UN CLIMA DE CONEIXENÇA I CONFIANÇA A L'AULA?	13
ANNEX. TEXT PER ALS CRITERIS DE PLANIFICACIÓ DOCENT	14

Aquest decàleg és fruit del treball del grup d'interès d'inclusió de la Facultat de Ciències de l'Educació amb l'objectiu de compartir estratègies d'inclusió a les nostres aules universitàries. Aquest document parteix de la intenció de compartir algunes idees claus que hem trobat útils i valuoses per millorar el procés d'inclusió. Tanmateix, en aquest sentit, et suggerim que:

- Comencis a poc a poc, no cal fer-ho tot alhora
- Comparteixis el camí, et serà més fàcil
- Parteixis del que fas i que ho milloris
- Tinguis en compte la realitat de cada grup i curs

Volem agrair a totes les persones que en algun moment han participat al grup d'interès amb les seves reflexions i experiències. L'autoria és de les diferents persones que han participat en fer cada apartat del decàleg:

Silvia Blanch Gelabert, Neus Gonzalez Monfort, Ester Miquel Bertran, Emilee Moore de Luca, Carlos Moriana Garrido, Andy Morodo Horrillo, Carol Nieva Boza, Josep María Sanahuja Gavalda i Noemí Santiveri Papiol.

També agrair a la Paloma Valdivia Vizarrera, per la seva revisió del document i suggeriments i a la Inés González Cabezas pel maquetat i imatges del document.

Com citar-ho:

Blanch-Gelabert, S., Gonzalez-Monfort, N., Miquel, E., Moore, E., Moriana, C., Morodo, A., Nieva, C., Sanahuja, J.M., i Santiveri, N. (2023). *La inclusió és cosa de tothom: 10 idees pel professorat*, Universitat Autònoma de Barcelona

1. Comprenc què és la inclusió i la tinc en compte en la meva docència?

La inclusió és un concepte que reconeix el dret de tothom a una educació de qualitat on es respectin les diferents capacitats i necessitats de cadascú en una societat democràtica. Això implica que l'estudiant té el dret d'estar, participar i aprendre en qualsevol situació d'ensenyament-aprenentatge, i com a docents, tenim hem de facilitar-lo, promocionar-lo i propiciar-lo. Però la inclusió és un procés, i com a tal, no anem a aconseguir-la de cop, sinó pas a pas.

I jo, com ho puc aplicar a la meva docència?

Un primer pas és percebre la diversitat del meu alumnat com un recurs per l'aprenentatge i el desenvolupament individual i col·lectiu, tant per l'alumnat com pel professorat. Una aula inclusiva fomenta valors com la cooperació, la igualtat, la reciprocitat, el respecte, l'equitat i la dignitat.

Com a docent he de ser capaç de percebre, sentir i detectar situacions de discriminació o d'exclusió que es donin en les meves aules. La creació de grups heterogenis a l'aula em permetrà detectar-ho i que els i les estudiants puguin aprendre dels altres en un entorn més diversificat. A través de tècniques i estructures cooperatives (puzzle, foli giratori...), l'alumnat pot compartir coneixements previs o resoldre un problema, per exemple, donant veu a les seves necessitats en un context heterogeni.

La flexibilitat i adaptabilitat al grup classe de metodologies (col·laboratives en grup petit o mitjà, individual, exemplificació, role-playing...), de recursos i materials (visuals, audius, vídeos, imatges, text, prototips...) i de sistemes d'avaluació (permetre que l'estudiant esculli la forma de presentar un treball tenint present les competències a aconseguir, donar més temps per fer una prova, co-avaluació,...) són una bona manera de crear aules inclusives.

Tenir present l'heterogeneïtat de l'alumnat és una oportunitat per millorar la meva activitat docent

2. Tinc en compte el Disseny Universal per l'Aprenentatge en la meva assignatura?

El DUA és un conjunt de principis que faciliten un disseny curricular on tenen cabuda tots els estudiants. Cal tenir en compte a tothom en el moment d'imaginar com han de ser les nostres assignatures, en relació a les competències, objectius, metodologies, continguts, materials i avaluació. Incorporar el DUA en la nostra pràctica docent promou la participació de tothom, independent de les seves necessitats.

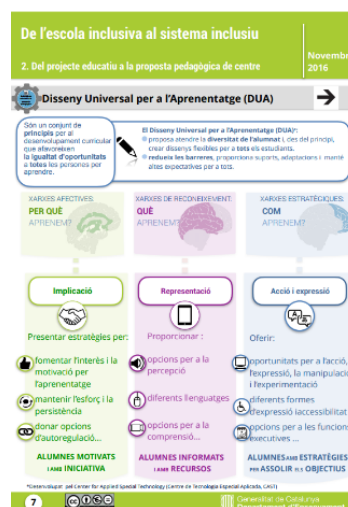
Les nostres assignatures haurien de permetre que tot l'alumnat desenvolupi coneixements, habilitats, motivació i implicació amb l'aprenentatge. Si no tenim en compte el DUA des de l'inici del disseny de les assignatures, difícilment seran inclusives i probablement només prendrem decisions que afectin a les necessitats puntuals de l'alumnat d'aquell curs acadèmic.

I jo, com ho puc aplicar a la meva docència?

Seria bo tenir interioritzats els tres principis del DUA, i així proporcionar sempre:

- Múltiples formes de representació (el què de l'aprenentatge), com ara oferir diferents formats per accedir i comprendre a la mateixa informació (textual, visual, auditiva). Per exemple: facilitar un article, una presentació digital o un vídeo que abordini el mateix contingut.
- Diverses maneres per a l'acció i l'expressió (el com de l'aprenentatge), com ara facilitar models o exemples del procés a seguir per assolir els resultats i els objectius plantejats. Per exemple: proporcionar un guió, un esquema, una rúbrica o una base d'orientació per construir un text, dissenyar un vídeo o realitzar una exposició oral.
- Múltiples formes d'implicació (el per què de l'aprenentatge), com ara utilitzar activitats que incloguin un mitjà que permeti obtenir retroalimentació per reconèixer el progrés d'una manera entenedora. Per exemple: afavorir activitats que promoguin la identificació dels coneixements a l'inici d'una sessió/mòdul (activitats exploratòries com el KPSI) i poder realitzar una autoreflexió sobre la incorporació d'aquests en la resolució de problemes mitjançant activitats de coavaluació o autoavaluació.

**Pensar, dissenyar i construir rampes per accedir a un lloc.
Per les rampes podem anar totes les persones, per les escales només unes quantes.**

Font: [Disseny Universal per a l'Aprenentatge. XTEC - Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya \(gencat.cat\)](https://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/diversitat-i-inclusio/projectes-educatius-inclusius/disseny-universal-per-a-laprenentatge/)

<https://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/diversitat-i-inclusio/projectes-educatius-inclusius/disseny-universal-per-a-laprenentatge/>

3. Reviso i valoro la presència de la inclusió en els continguts a desenvolupar en la meva assignatura?

Un cop imaginat com incorporar la inclusió en l'assignatura, és important que també es visibilitzi en la guia docent. Per tant, quan es revisen les guies docents, caldria actualitzar els objectius, continguts específics, metodologies, activitats d'avaluació i la bibliografia, tenint en compte una perspectiva inclusiva.

Com a docent és important que conegui tots els resultats d'aprenentatge que formen part de la titulació, especialment aquelles que tracten la inclusió, i mirar d'incorporar-les en les guies docents de les assignatures.

I jo, com ho puc incorporar a la meua guia docent?

- Conec els resultats d'aprenentatge de la meua titulació i sé identificar aquells relacionats amb la inclusió.
- Em coordino amb el grup de docents de l'assignatura per determinar si es manté una perspectiva inclusiva. Per exemple, facilitem la personalització dels aprenentatges, flexibilitzem els processos i dates, establim metodologies i activitats d'avaluació diverses, concretem tota la informació que necessita l'alumnat de manera accessible...
- Contemplo la possibilitat d'afegir continguts relacionats amb la inclusió a l'assignatura.

En aquesta línia, recordeu que la perspectiva inclusiva pot estar present en la vostra assignatura i a la guia docent de formes diverses:

- Les pràctiques inclusives a l'aula universitària: l'ús de diferents llenguatges (subtitular vídeos, dissenyar presentacions accessibles...), els materials accessibles (compartir ppt i no pdf, infografies...), les metodologies cooperatives i participatives, l'avaluació formativa i formadora i els processos d'acció tutorial i d'orientació, per citar-ne alguns.
- Els continguts directament relacionats amb la inclusió (decret d'inclusió, DUA, suports universals...). Per això seria molt recomanable que l'alumnat incorpori la perspectiva inclusiva en les seves produccions (reflexions, activitats, recursos, seqüències didàctiques, propostes d'intervenció, entre d'altres) i quan faci activitats relacionades amb pràctiques a l'aula o serveis.

**Una eina per fomentar l'aprenentatge de totes.
"Fem que la inclusió es visibilitzi en les guies docents" (ni idea...)**

4. Proposo activitats i metodologies que impliquin diferents nivells de complexitat?

L'alumnat té coneixements diversos així que, per tal de poder incloure a tothom, és interessant poder facilitar recursos per a aquells alumnes que necessiten poder tenir uns mínims coneixements de partida, i altres, per aquell alumnat que necessita anar més enllà perquè ja té uns coneixements avançats.

També hi ha diverses maneres d'accedir als coneixements i diverses maneres de demostrar-los, així que s'han d'oferir opcions i flexibilitat per tal que l'alumnat pugui personalitzar el seu procés d'aprenentatge.

I jo, com ho puc incorporar a la meva assignatura?

- Facilito materials i/o activitats per a repassar o adquirir els coneixements bàsics que ja haurien de tenir (per exemple, com citar en APA) i materials o activitats d'ampliació per a l'alumnat que vulgui aprofundir en el contingut (per exemple, literatura científica vinculada).
- Ofereixo opcions en les diferents tasques i processos (per exemple, que la tasca es pugui fer per escrit, en àudio, en vídeo...).
- Indico clarament quins són els coneixements bàsics que tothom hauria de tenir per poder desenvolupar l'assignatura amb èxit.
- Ofereixo un glossari amb el vocabulari tècnic de l'assignatura.
- Ofereixo tasques opcionals tant de nivell bàsic (propedèutiques) com de nivell avançat (per aprofundir-hi).
- En les tasques, indico el temps estimat de dedicació i la complexitat (per exemple en una escala de tres valors) per tal que l'alumnat tingui expectatives clares i pugui organitzar-se millor.

“Mentre arribis a l'objectiu, agafa el camí que vulguis”

5. Facilito que l'alumnat sigui protagonista del seu aprenentatge?

Per tal d'adaptar l'assignatura a les inquietuds de l'alumnat i als diferents processos d'aprenentatge, cal apostar per metodologies que facilitin espais on l'alumnat pugui sentir-se protagonista real fent aportacions i construint el seu aprenentatge de forma significativa.

Aquesta presa de decisions passa per **triar temàtiques, continguts, metodologies, activitats, percentatges d'avaluació, entre d'altres que permetin arribar a la màxima diversitat possible.**

El fet d'arribar a acords amb l'alumnat a l'hora de definir aspectes rellevants de l'assignatura, pot implicar un grau de seguiment més elevat i un compromís per part de l'alumnat a l'haver estat actors i actrius principals d'aquest procés de construcció de les bases de l'assignatura.

I jo, com ho puc portar a l'aula?

Hi ha nombrosos espais on puc fer que l'alumnat pugui ser protagonista del seu aprenentatge. A l'hora de l'avaluació, l'alumnat pot **construir rúbriques, definir percentatges o, fins i tot, elaborar instruments d'avaluació conjuntament.**

Un altre punt a tenir en compte és la tipologia de treballs que es demana a l'alumnat i com es demanen els lliuraments. **Flexibilitzar aspectes com el tipus de presentació o mitjà que es fa servir** per realitzar una tasca o possibilitar que l'alumnat triï la temàtica d'alguns dels seus treballs per tal que la proposta s'adapti als seus coneixements previs o als seus interessos fa que l'alumnat pugui sentir-se molt més protagonista del seu procés d'aprenentatge.

Aquestes accions les he de poder realitzar sempre i quan no s'alterin els objectius d'aprenentatge o les competències programades dintre de l'entrega o de l'assignatura.

Per últim, un procés d'aquest tipus he d'acompanyar-lo d'espais de seguiment i reflexió planificats durant el quadrimestre per tal de poder introduir canvis i millores.

“Pel que fa a l'autoavaluació, si en un futur pròxim haurem de tenir la responsabilitat d'avaluar als infants, per què no començar treballant aquesta responsabilitat sobre nosaltres mateixos?”

“M'ha agradat molt la manera la qual s'ha construït l'aprenentatge, primer practicant/jugant i després entre tots posar-ho en comú, dir que ha funcionat i que no, ens fa posar a la pell de l'alumnat i, a la vegada, a la pell dels docents i per a mi, aquesta és la millor manera de veure què funciona, que no i com millorar-ho”

6. Disseny d'activitats d'avaluació diverses (individuals, grupals, tancades, obertes, etc.)?

El disseny de les activitats d'avaluació ha de tenir en compte la gran diversitat d'alumnat que hi ha a cada grup. El procés d'avaluació ha d'ajudar a millorar l'aprenentatge, i no ser només un element de qualificació. Per tant, s'han de crear propostes d'avaluació prou diverses que permetin processos de valoració, constatació i presa de decisions, amb la finalitat que tothom pugui desenvolupar el propi procés d'ensenyament-aprenentatge de forma continuada i personalitzada.

El disseny de les activitats d'avaluació ha de ser divers per facilitar la inclusió de les diferents veus i punts de vista, utilitzant tipologies com l'autoavaluació, la coavaluació i la heteroavaluació. D'aquesta forma, l'avaluació deixa de ser un procés amb una única direccionalitat (professorat>alumnat) i passa a ser multidireccional entre tots els agents implicats.

I jo, com ho puc portar a l'aula?

A l'inici de l'assignatura exposo totes les opcions d'avaluació, instruments i metodologies i es planteja la possibilitat de poder ajustar algun aspecte de la mateixa. No es negocien els resultats d'aprenentatge o objectius a assolir, si no el camí a seguir per aconseguir-los.

Proposo un ventall d'activitats variades i flexibles per avaluar les competències. Variades pel que fa al tipus de tasca, com per exemple qüestionaris, exposicions, anàlisi de casos, elaboració de productes o demostracions. Així com també variades en relació a l'agent: **autoavaluació** (l'alumne o grup s'avalua a si mateix); **coavaluació** (els alumnes o grups s'avaluen mútuament) o **heteroavaluació** (l'alumne o grup és avaluat per un expert, generalment, el docent).

Finalment, també poden ser variades en relació a l'estructura, és a dir, combinar a **activitats d'avaluació individuals i grupals**. Concretament en les de **grup** és important garantir un **compromís previ** de tots els participants i afavorir la coneixença mútua i la interdependència positiva.

La flexibilització es refereix, per una banda, a facilitar la personalització, és a dir, que l'alumnat pugui escollir el format, el procediment... i, per altra banda, a flexibilitar el temps disponible per a realitzar la tasca, en la mesura del possible.

Per últim, sempre realitzo un **retorn de cada activitat d'avaluació** per tal que l'estudiant conegui en quin punt d'aprenentatge es troba i com pot millorar. Aquest retorn el puc realitzar de forma oral, escrita, grupal, individual, etc. I és important que el temps que passi entre l'entrega i el retorn no sigui molt elevat.

**“Si l'avaluació és pobre, el procés d'ensenyament-aprenentatge també ho serà”
(Miguel Ángel Santos-Guerra)**

7. Permeto que durant el desenvolupament de les sessions l'alumnat vivenciï els continguts?

Connectar el cos, les emocions i els aspectes cognitius ajuda a que l'aprenentatge de l'estudiant sigui més significatiu i situat. Per això, és important que l'alumnat aportï les seves vivències i experiències relacionades amb el contingut de les sessions. Cal utilitzar dinàmiques i accions per tal que experimentin, sentin, connectin, interaccionin, empatitzin, comprenguin i es posin al lloc d'altri.

I jo, com ho puc portar a l'aula?

Alguns exemples podrien ser:

- Utilitzo el *rol playing* o *dramatització* per experimentar com fer una reunió (amb les famílies, entre mestres, amb direcció, entre d'altres). A partir de situacions reals que han passat, se'ls fa una proposta amb consignes segons el rol que representen (sense que coneguin les consignes dels altres participants) i la resta del grup classe actua observant. Una altra dinàmica podria ser simular un debat sobre una temàtica rellevant.
- Proposo activitats sensorials, com pot ser el moure's per l'espai amb els ulls o les oïdes tapats per experimentar i connectar amb com viu un infant amb alguna discapacitat visual o auditiva.
- Incorporarem pràctiques corporals per vivenciar sensacions i experiències que els ajudi a conèixer millor quina serà la reacció de l'infant o jove, com ara fer tècniques de relaxació.
- Altres exemples poden ser organitzar una sortida o unes jornades de formació, com pot ser l'activitat de Transnatura a Educació Primària o les jornades que es fan a Educació Social.

Aprende a través de diferents llenguatges deixa una empremta diferent en l'experiència d'aprenentatge dels estudiants.

"Les diferents activitats m'han permès posar-me al lloc de l'infant i entendre com es pot sentir i la importància de respectar diferents ritmes"

"M'ha ajudat viure què frustrant és no poder escoltar i què difícil és seguir la conversa quan hem fet l'activitat de sordesa. Penso que entenc millor com se sent l'infant sord i recordaré com actuar".

8. Pregunto a l'alumnat si pot accedir als materials i seguir el desenvolupament de les sessions?

En moltes ocasions, el professorat dissenya i planifica una assignatura imaginant una “estudiant estàndard”, però qui és una “estudiant estàndard”? Segurament aquella que s’assembla molt a la docent, perquè les representacions socials actuen i incideixen en la presa de decisions. Això sol succeir quan el professorat no ha pensat en la inclusió com un dels seus principis docents.

És recomanable –els primers dies de l’assignatura- preguntar si tothom accedeix fàcilment als materials i recursos i si cal tenir en compte algun criteri per fer-ho de manera més inclusiva. Saber-ho i compartir-ho facilitarà el seguiment de les sessions, i ja serà un criteri que es podrà incorporar per sempre a l’assignatura.

Visibilitzar i naturalitzar la inclusió com a criteri de la pròpia docència és també un aprenentatge per a les futures professionals. Pot servir de model per a les futures professionals de l’educació.

I jo, com ho puc portar a l’aula?

Una primera idea és partir de la premissa que tothom és divers, tothom, i que si es fa així serà més fàcil arribar a tothom i no haver de pensar en mesures extraordinàries i puntuals per a l’alumnat amb necessitats. És per això que resulta molt beneficiós preguntar i compartir amb l’alumnat les necessitats a tenir en compte i incorporar-les.

Cal promoure l’accessibilitat. Així, a l’hora de compartir materials i recursos cal pensar que siguin de formats diferents (textual i audiovisual), però sobretot que siguin editables i adaptables. La millor manera de saber si són accessibles és preguntant a l’alumnat si tothom els ha pogut consultar i utilitzar.

Detectar que tothom segueix la sessió. Durant les classes cal posar-hi atenció per detectar si tothom està seguint i comprenent el contingut de l’assignatura. Així es pot demanar que l’alumnat: reformuli o ho digui amb d’altres paraules, posi exemples semblants, comparteixi vivències o experiències similars, compari o contrasti amb altres contextos o realitats, plantegi dubtes o reflexions, valori aspectes positius i negatius, entre d’altres.

En definitiva, cal generar dinàmiques i estratègies perquè tothom expressi les seves necessitats, inquietuds, reflexions, dubtes i preguntes.

**Tendim a pensar que tot l'alumnat és igual,
quan en realitat caldria pensar que tot l'alumnat és divers. El professorat, també.**

9. Facilito que tot l'alumnat pugui participar i opinar a l'aula?

Sí, perquè... Què promou que l'alumnat participi? Per què cal fer-ho? Per què és necessari?

Sovint, hi ha alumnat que té dificultats per participar o expressar la seva opinió o els seus dubtes. En canvi, d'altres tendeixen a fer-ho sempre i constantment comparteixen allò que pensen. Es considera que la participació activa i la implicació en el procés d'aprenentatge és un factor indispensable, i és per això que s'ha de facilitar la participació de tothom per diferents vies o mecanismes.

La manca de participació de part de l'alumnat la podríem atribuir a un desinterès, però moltes vegades té més a veure amb la vergonya, a pensar que el punt de vista propi no serà prou interessant per a la resta, o a la manca d'habilitats comunicatives. Certament, també pot ser una postura de comoditat.

Sigui com sigui, cal ajudar a desenvolupar les competències comunicatives per afavorir la participació tenint en compte que són pròpies de la formació inicial com a professionals de l'educació. Alhora, cal valorar aquestes competències com a necessàries per a la construcció de coneixement dins l'assignatura.

I jo, com ho puc portar a l'aula?

És important que durant les sessions hi hagi moments on l'alumnat s'expressi. Una manera seria permetre que primer interaccionin en parelles o petits grups abans de posar-ho en comú. Si és per recordar què vam treballar a la classe anterior, o una pluja d'idees sobre un aspecte concret. No cal que es moguin del lloc on seuen, es pot demanar que amb la persona del costat ho comentin durant uns minuts, i veurem com tothom es posa a parlar.

Per ajudar que tothom s'atreveixi a fer aportacions, ara podem demanar a parelles que habitualment tendeixen a participar menys en gran grup, que comparteixin el que han comentat. És possible que fins i tot així hi ha algú que tampoc ho vulgui expressar en veu alta, però sí que la persona amb qui ho ha comentat, aportarà les idees que han estat compartides.

Una altra manera d'afavorir la participació és utilitzar eines digitals com per exemple els CRS (Classroom Response Systems, com Menti, Socrative...), els murs digitals (com Padlet o Jamboard) o els formularis digitals amb algunes preguntes o frases per comentar i projectar les respostes a la pantalla.

“Des que incorpore que primer comentin en parelles allò que abans preguntava en general al grup, veig que hi ha persones que ara parlen i abans no ho havien fet mai”.

10. Faig acompanyament de l'alumnat amb retroalimentació continuada i procuro generar un clima de coneixença i confiança a l'aula?

Per tal que l'alumnat millori de manera continuada i esdevingui autònom i empoderat, l'acompanyament i la retroalimentació són imprescindibles. Per tal que aquest seguiment sigui personalitzat i l'estudiant el rebi amb predisposició, és important que s'estableixi un vincle positiu i un clima de coneixença i confiança.

El clima d'aula és un element molt rellevant per a l'aprenentatge ja que afecta a l'estat emocional, a la motivació, a la implicació o a l'aprenentatge entre iguals. Si a l'aula s'assoleix un clima basat en la confiança i el respecte, l'alumnat es sentirà més segur de participar, de plantejar els seus dubtes, de cooperar amb els companys i companyes i de comunicar al professorat les seves propostes i necessitats. En canvi, si l'alumnat no es sent còmode o segur a l'aula, es redueix la motivació i es tendirà a no participar ni cooperar i, per tant, es dificulta l'aprenentatge.

Així doncs, tenint en compte que la implicació i compromís de l'alumnat són factors clau per a l'educació inclusiva, hem de procurar generar un bon clima d'aula i un vincle positiu.

I jo, com ho puc portar a l'aula?

Una proposta per generar coneixença a l'aula és dedicar part del primer dia de classe a fer les presentacions. Per a què no resulti incòmode ni monòton, es pot fer a través d'alguna dinàmica com per exemple el "qui és qui", on cadascú escriu una presentació de si mateix de manera anònima i després tothom ha d'endevinar a qui pertany cada presentació. En aquesta sessió inicial també em presento jo com a docent i permeto que els estudiants em preguntin allò que vulguin saber.

Una altra activitat per facilitar la coneixença és dedicar un temps a què els estudiants parlin entre ells en petits grups a partir d'algunes indicacions, com per exemple, que expliquin quins són els seus punts forts i febles com a estudiants.

Per tal de generar confiança, una possibilitat és aprendre't el nom de l'alumnat. Disposar de fotografies de cadascú facilita aquesta tasca. També es pot demanar que durant els primers dies de classe portin un identificador amb el seu nom.

Per fer el seguiment es poden potenciar les tutories, individuals o en petit grup, així com facilitar canals per a què l'alumnat pugui plantejar suggeriments, neguits, necessitats o valoracions. Un exemple és l'eina Consulta o el Fòrum del Moodle.

Per a oferir una retroalimentació continuada també es poden utilitzar activitats autocorregibles, les eines d'avaluació del Moodle o dedicar uns minuts de les sessions a resoldre dubtes o oferir suports generals i individualitzats.

La qualitat del clima d'aula és directament proporcional a la qualitat del procés d'ensenyament-aprenentatge.

Annex. Text per als criteris de planificació docent

Text suggerit per incloure al document de criteris de planificació docent de les facultats.

En referència a la inclusió

L'atenció a la diversitat s'ha de dur a terme des del model inclusiu, és a dir, prioritant l'atenció de tot l'alumnat i facilitant-los oportunitats de participació. Tenint en compte el Disseny Universal de l'Aprenentatge (DUA) i els principis d'equitat i inclusió promoguts per la Unió Europea (Declaració de París, 2015), i arran del Decret 150/2017 sobre el sistema educatiu inclusiu a Catalunya, la nostra facultat, que forma a professionals de l'educació, no pot ser aliena a aquest moviment inclusiu. És rellevant, doncs, reconèixer i valorar les diferències i considerar la singularitat de les necessitats d'aprenentatge dels nostres estudiants.

En aquesta línia, recordeu que la perspectiva inclusiva pot estar present en la vostra assignatura i a la guia docent de formes diverses:

- Les pràctiques inclusives a l'aula universitària: l'ús de diferents llenguatges (subtitular vídeos, dissenyar presentacions accessibles...), els materials accessibles (compartir ppt i no pdf, infografies...), les metodologies cooperatives i participatives, l'avaluació formativa i formadora i els processos d'acció tutorial i d'orientació, per citar-ne alguns.
- Els continguts directament relacionats amb la inclusió (decret d'inclusió, DUA, suports universals...). Per això seria molt recomanable que l'alumnat incorpori la perspectiva inclusiva en les seves produccions (reflexions, activitats, recursos, seqüències didàctiques, propostes d'intervenció, entre d'altres) i quan faci activitats relacionades amb pràctiques a l'aula o serveis.

Si voleu saber més sobre les pràctiques inclusives i exemples podeu consultar aquests enllaços:

PIUNE UAB: <https://www.uab.cat/web/discapacitat-i-nee-1345747945684.html>

Departament d'Educació: <http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/diversitat-i-inclusio/>

Declaració de París: <https://www.oecd.org/dac/effectiveness/34580968.pdf>

Decret150/2017: <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=799722>

Guia per treballar i avaluar les competències de la UAB (2021): <https://intranet-nova.uab.es/doc/manual-competencies-generals-graus>